

Fiskeridirektoratet

Nærings- og fiskeridepartementet

Deres ref.

Vår ref.

2023/748-5

Saksbehandler

Jan Birger Jørgensen, 930 44 346

Dato

13.10.2023

Regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2024

Landsstyret i Norges Fiskarlag behandlet ovennevnte sak i møte 9.-10. oktober 2023 og fattet følgende vedtak:

«Fordeling av den norske kvoten

Norges Fiskarlag viser til at ICES har anbefalt en TAC på 390 010 tonn for 2024, som er ned 24% fra avtalt kvote for 2023. Fiskarlaget viser videre til at det er gjennomført flere forhandlingsrunder mellom kyststatene om en fordelingsløsning, men at partene fortsatt ikke er enig. Fiskarlaget legger til grunn at det, uavhengig av enighet om en kyststatsavtale, fastsettes en norsk kvote og at det åpnes opp for et sildefiske fra årets start i 2024 slik som i 2023.

Norges Fiskarlag konstaterer at også sildekvoten for 2023 er fordelt etter den faste fordelingen som Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av Kvotemeldingen i mai 2020. Norges Fiskarlag beklager sterkt at myndighetene har satt til side den dynamiske fordelingsnøkkelen som har vært benyttet siden slutten av 80-tallet. Norges Fiskarlag krever at denne fordelingsnøkkelen gjeninnføres og legges til grunn for 2024-reguleringene.

Norges Fiskarlag finner det utfordrende å gi endelige innspill til neste års reguleringer siden sentrale rammevilkår foreløpig er uavklart som blant annet kvotestørrelser, kvotebytter, farvannsadgang og avvikling av inneværende års fiskeri. Fiskarlaget vil derfor eventuelt supplere innspillene til reguleringer når rammevilkårene er nærmere avklart.

Dersom kvoterådet fra ICES legges til grunn for kvoterammen for 2024 og samme andel til Norge (76%) som i 2023, så vil Stortingets faste fordelingsnøkkel innebære at kystgruppen får en kvote som er om lag 15 500 tonn lavere sammenholdt med Fiskarlagets dynamiske fordelingsnøkkel.

Norges Fiskarlag legger til grunn at kvotebyttet av norsk vårgytende sild og makrell som ble etablert mellom ringnotgruppen og trålgruppen med virkning fra kvoteåret 2010

videreføres iht. tidligere avtaler om dette, jfr. landsstyrevedtakene 128/09 og 71/10 og landsmøtevedtak 5/15. Dette innebærer at trålgruppens kvoteandel av nvg-sild reduseres med 0,35 prosentpoeng som tilføres ringnotgruppens kvote, mot at trålgruppens andel av norsk disponibel makrellkvote øker fra 3,2 % til 4,0 % på bekostning av ringnotgruppens kvote.

Kystflåten – lukket gruppe

Lukket gruppe i kystflåten har siden 2013 vært regulert som en felles reguleringsgruppe, hvor fartøy med faktisk- og hjemmelslengde under 15 meter er gitt en overregulert kvoteenhet, som for 2023 er på om lag 10 %. Øvrige fartøy i gruppen er ikke overregulert.

Erfaringene med gjeldende reguleringsmodell er positiv og godt innarbeidet i flåten, og Fiskarlaget tilrår derfor at samme modell, herunder kvotestige og kvotefleksibilitet anvendes for 2024. Med bakgrunn i erfaringen en har med fisketakten i kystgruppen så langt i år, og utsiktene til et lavere kvotenivå i 2024, erkjenner Norges Fiskarlag at overreguleringen for fartøy med hjemmelslengde og faktisk lengde under 15 meter trolig må reduseres noe sammenlignet med de siste års nivåer. Fiskerlaget vil drøfte dette spørsmålet nærmere med Fiskeridirektoratet på slutten av året, når en har mere oversikt over reell kvoteutnyttelse og mulige kvoteoverføringer/kvotetrekking fra 2023 til 2024. Øvrige fartøy i kystgruppen reguleres med garantert kvoteenhet uten overregulering slik som tidligere år.

Fiske i åpen gruppe (landnot og garn)

Norges Fiskarlag går inn for at åpen gruppe tildeles en gruppekvote (omgjøres fra avsetning) på 2 000 tonn for 2024, som en del av kystfartøygruppens kvote som framkommer gjennom bruk av den dynamiske fordelingsnøkkelen. Fiskerlaget tilrår videre at kvotestigen med egen kvoteenhet med en passende overregulering videreføres for 2024.

Ringnotflåten

Norges Fiskarlag går inn for at den konsesjonspliktige ringnotflåten reguleres med fartøykvoter beregnet ut fra universalnøkkelen.

Trålguppen

Norges Fiskarlag går inn for at man viderefører den etablerte kvotenøkkelen i trålguppen for 2024, og at gruppen reguleres med fartøykvoter.

Samfiske – kvotesamarbeidsordning – fritak fra låssettingspåbudet – føringspoolordningen

Samfiske

Fiskerlaget viser til den pågående dialogen med Fiskeridirektoratet omkring bestemmelser knyttet til samfiske i pelagiske fiskerier, samt veilederen for dette fisket. Dette med henblikk på forenklinger av enkelte detaljer i dette regelverket. Det vises i den forbindelse bl.a. til møte avholdt i 2022. Fiskerlaget jobber fortsatt med oppfølging av saken, og vil oversende forslag til direktoratet så snart dette er klart. Det forventes derfor at det som følge av dette kan foretas forenkling og tilpasninger av dette regelverket/veilederen i 2024.

Norges Fiskarlag viser til at det foreligger bestemmelser i § 34 tredje ledd i høstingsforskriften om fartøy som kan delta i samfiske etter nvg-sild. I samme bestemmelse framkommer også unntak knyttet til hovedvilkåret om at slike samfiskefartøy må være under 15 meter største lengde. Etter det Fiskerlaget kjenner til er det fortsatt noen få fartøy med hjemmelslengde og største lengde over 15 meter som tidligere har samfisket med fartøy med hjemmelslengde og største lengde under 15 meter, men som ikke fanges opp av gjeldene unntak i forskriften (drevet slikt samfiske i et av årene 2008, 2009 eller 2010). Dette unntaket kom først inn i regelverket i 2011, men er senere justert i 2014 og 2015 (sist endring 6.1.2015), og ordlyden fra januar 2015 er fortsatt den samme i § 34 i høstingsforskriften.

Fiskarlaget ber på nytt myndighetene vurdere å justere unntakene i samfiskebestemmelsen i § 34 tredje ledd slik at også de få fartøyene som tidligere har historikk i samfiske etter nvg-sild kan gjenoppta slikt samfiske.

Kvotesamarbeidsordning

Norges Fiskarlag viser videre til innføringen av den midlertidige kvotesamarbeidsordningen i makrellfisket for fartøy under 15 meter med virkning fra 1. juli 2022, hvor det ble gitt anledning til å legge et fartøy passivt, å fiske kvoten til dette fartøyet med et annet fartøy. Dette som et ledd i å redusere kostnadene som følge av de skyhøye drivstoffprisene. Erfaringene med denne ordningen har vært positiv.

Norges Fiskarlag ba om at denne ordningen måtte omfatte alle de pelagiske fiskeriene i kystflåten (flåten under 15 meter). Fiskarlaget viser til Fiskeridirektoratets evaluering av ordningen høsten 2022, oversendt departementet i brev av 6.12.2022, samt departementets konklusjon av 21.12.2022 om at kvotesamarbeidsordningen videreføres i ett år til (2023), og bare avgrenset til makrell. Norges Fiskarlag vil imidlertid gjenta tidligere krav om at denne ordningen også må innføres i øvrige pelagiske fiskerier fra årets start i 2024.

Fritak fra låssettingspåbudet

Fiskarlaget konstaterer at Fiskeridirektoratet i tidligere år har imøtekommet Fiskarlagets anmodning om fritak fra låssettingspåbudet for flåten under 15 meter, og at dette nå er bekreftet gjennom forskrift av 4.10.2023, hvor fritaket har varighet fram til 31. mars 2024. Norges Fiskarlag anbefaler at fritaket fra låssettingskravet gjøres permanent uten tidsavgrensning.

Føringspool-ordningen

Norges Fiskarlag viser til at Fiskeridirektoratet innførte en ny/revidert veileder for føringspool-ordningen for fiskefartøy i pelagisk låssettingsfiske med virkning fra 1. oktober 2022.

Organisasjonene i næringen har gitt flere innspill i denne prosessen og advart mot å etablere vilkår som i praksis innebærer at fiskefartøy ikke lenger vil være aktuelle som føringsfartøy for den minste flåten. Den reviderte veilederen innebar bl.a. en innstramming i regelverket knyttet til vilkårene for bruk av kategori 4 fartøy til føring. Fiskarlaget viser i den forbindelse til flere henvendelser til Fiskeridirektoratet i 2023 om denne saken, herunder et brev av 21.6.2023, uten at vi dessverre har fått gjennomslag for forslag til nødvendige justeringer. Fiskarlaget krever derfor at Fiskeridirektoratet snarest inviterer Norges Fiskarlag og Norges Sildesalgslag til et møte for å finne en hensiktsmessig løsning for kategori 4 fartøyene.

Fjordlinjer

Norges Fiskarlag viser til at fjordlinjereguleringene i § 31 i høstingsforskriften setter betydelige områdebegrensninger i fiske etter pelagiske fiskeslag med fartøy over 15 meter/21 meter. Fiskarlaget har tidligere fremmet kritiske anførsler knyttet til fjordlinjereguleringene knyttet til pelagiske bestander/vandrende bestander.

Norges Fiskarlag legger til grunn at dialogen med Fiskeridirektoratet/Sjøtjenesten fortsetter, slik at det raskt kan foretas justeringer av fjordlinjene når behovet oppstår, herunder organisering og gjennomføring av prøvekast i samarbeid med notflåten. Når det skal foretas justeringer slik at fartøy over 15 meter tillates å fiske innenfor fjordlinjene bør unntakene gis på bakgrunn av redskap, f.eks. dybde på nøter, og ikke på bakgrunn av fartøyets faktiske lengde eller gruppetilhørighet.

I denne prosessen må det, slik som tidligere, tas tilbørlig hensyn både til mindre pelagiske fartøy, samt fartøy som drifter med faststående redskaper i området. Det antas at områdene Kvæningen og Reisafjorden fortsatt vil være aktuelle for justeringer av fjordlinjene også høsten 2023 og i 2024.

Ad sperrelinje for sild i den nordøstlige del av Norges økonomiske sone

Norges Fiskarlag viser til endring av bestemmelsen i § 59 *Forbud mot å fiske norsk vårgytende sild* i høstingsforskriften av 13. september d.å., som innebærer en videreføring av tidligere års praksis om at det i høstmånedene september–desember åpnes for et sildefiske lenger østover i Norskehavet og langs Finnmarkskysten.

Fiskarlaget mener at det er grunnlag for å ta bort de særskilte unntaksbestemmelsene i § 59 for fiske etter norsk vårgytende sild innenfor fire nautiske mil fra grunnlinjene vest for 29° 05' Ø (Finnmarkskysten).

12 milsgrensen – redskapsfleksibilitet

Det er forbudt å bruke pelagisk trål i fisket etter norsk vårgytende sild innenfor 12 milsgrensen for kyst- og ringnotfartøy. Norges Fiskarlag mener at i lys av økt redskapsfleksibilitet i fiskeriene generelt bør åpnes for å tillate bruk av trål i nærmere definerte områder også innenfor 12 milsgrensen, forutsatt at dette ikke kommer i konflikt med andre fiskerier/faststående fiskeredskaper. Et slikt tiltak kan være med å bidra til å løse mulige bifangstutfordringer.

Med manglende soneadgang har vi erfart at redskapsfleksibilitet er viktig for å sikre at kvoter blir fisket. Det er også et poeng at endringene i større grad harmoniserer mer med rammevilkårene til utenlandske fartøy som høster av de samme ressursene.

Kvotefleksibilitet

Kvotefleksibilitetsordningen er et positivt element i reguleringsbildet. Samtidig ser en at ordningen har hatt konsekvenser som en ikke forutså når den ble innført. I første rekke dreier dette seg om hvordan en skal forholde seg til situasjoner der fartøy fisker mer enn 110 % av fartøykvoten, enten i direkte fiske eller som bifangst i senere fiskerier. Fiskarlaget mener prinsipielt at en bare kan løse dette ved at det enkelte fartøy selv må ta ansvar for et slikt fiske gjennom avkortning på neste års fartøykvote.

I 2020 ble det innført en prøveordning på makrell der fiske ut over kvotefleksibilitetsordningen på 110 prosent på makrell belastes på fartøynivå og ikke gruppekvoten påfølgende år. Norges Fiskarlag mener at prøveordningen der fiske utover kvotefleksibilitetsordningen på 110 prosent på makrell belastes på fartøynivå, er hensiktsmessig og bør gjelde for andre pelagiske arter med fartøykvoter og kvotefleksibilitet.

Etter erfaringer med denne prøveordningen i makrellfisket mener imidlertid Norges Fiskarlag at det må gjøres et unntak for kystfartøy som driver låssettingsfiske (fartøy under 15 meter største lengde) slik at disse ikke belastes påfølgende års fartøykvote ved fangster ut over 110% (belastes gruppekvoten). Disse fartøyene fisker også på overregulerte kvoter (maksimalkvotetillegg). Slikt fiske/fartøyer må også forholde seg til en bestemmelse om at det ikke er tillatt å overføre fangst som er satt i lås, mens øvrige fartøy/redskaper kan overføre fangst på feltet. Et alternativ kan imidlertid også være at låssettingsfartøy gis adgang til å overføre fangst mellom fartøy i slike situasjoner, og dermed likestilles med andre fartøygrupper (not og trål) som kan overføre fangst på feltet.

Det anmodes videre om at Fiskeridirektoratet foretar avstemming av kvoter som følge av kvotefleksibilitetsordningen så snart som mulig på nyåret, da mange fartøy starter sin fiskeriaktivitet tidlig i januar og har behov for å vite endelig kvoteramme som kan disponeres.

Kvoteyttheordninger

Norges Fiskarlag viser til kvoteyttheordningene en har hatt for fartøygruppene pelagiske trål og ringnot i fiskerier med marginale fartøykvoter. Bruken av ordningen har variert med rammebetingelsene i de ulike fiskeriene de årene ordningen har vært tilgjengelig.

Kvoteyttheordningen bidrar til en mer fornuftig og rasjonell bruk av flåten, gjennom miljømessige effekter (lavere utslipp) og reduserte driftskostnader.

Fiskarlaget tilrår at en legger opp til kvoteyttheordninger for ringnot og pelagisk trål også i 2024. En vil komme tilbake til behovet for kvoteyttheordning for ringnot og pelagisk trål når nivået på kvotene i de forskjellige pelagiske fiskeriene for 2024 er gjort kjent.

I et bærekraftperspektiv vil slike ordninger være nødvendig, og derfor må tilsvarende kvoteyttheordninger også gjelde for kystflåten.»

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Jan Birger Jørgensen

Synnøve Liabø

Kopi til: medlemslagene
Landsstyrets medlemmer
Norges Sildesalgslag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

